

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 46.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 46.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Religiune și filosofie

de

Aurel C. Popovici.

III.

Kant n'a fost un simplu deist. El a fost teist. Și e indiferent aici, dacă el a ajuns la credința aceasta prin „rațiunea practică” și nu prin „rațiunea pură”. Fapt pozitiv este, că el prin moralitatea rațiunii a ajuns la religia lui. El a fost creștin, dar a avut intențiunea să „civilizeze”, cum ar zice unii, creștinismul prin raționalism „practic”, care însă nu e practic. Opera aceasta nu numai că e enorm de grea, dar e teribil de riscată. Ea este o chestiune, un punct în care, cum ar zice Dante, „deja un înțelept mai mare ca tine s'a înșelat”.

Era cu atât mai grea încercarea lui Kant, cu cât el, după ce separa mintea în rațiune categorială și în rațiune practică, iar lumea în lume numenală și în lume fenomenală, el însuși nu admite pe cea dintâi, „lucrul în sine”, das Ding an sich, decât ca o noțiune limitativă (Grenzbegriff).

Ar fi firește ideală lumea lui morală, (die intelligible Welt), cum zice el: „întru cât ar fi conformă cu legile morale (dupăcum poate fi pe urma libertății ființelor cuminte (der vernünftigen Wesen) și dupăcum trebuie să fie pe urma legilor necesare ale moralității”. Dar și aici i-ar putea răspunde marele Florentin: „așa voință puternică e din cale afară de rară, căci voința n'o poți stânge dacă ea însăși nu voește să fie stânsă, ci face cum face focul care mereu se înalță dacă de o mie de ori puterea l'ar întoarce”.

Neapărat, mintea omului și voința lui trebuie să fie libere și autonome. Dar libertatea și voința omului nu trebuie să provoace cerul. Și de aceea, orice am crede despre legea morală din conștiința omească, ea trebuie să se respecte, nu numai pe sine, ci și pe Dumnezeu. „Legea morală...”, zice Kant, duce prin ideea binelui suprem, obiectul și scopul final al minții practice pure, la religie; cu alte cuvinte, la recunoașterea tuturor îndatoririlor, ca tot atâtea porunci dumnezeiești....

Așa este. Dar aceste legi dumnezeiești au și sancțiunea lor, care trebuie recunoscută și respectată. Ea nu poate fi lăsată la discrețiunea speculațiilor logice ale rațiunii. Căci logic este Kant, și prin logica sa el însuși a fost de o pilduitoare moralitate. Dar logic este și immoralistul, sau amoralistul, prin a lor proprie logică. Logic a fost și Ravachol, logic este chiar și diavolul.

Dante povestește, că vizitând infernul a stat de vorbă, între multe alte suflete chinuite, și cu unul care-și ispășește păcatul de a fi dat pe pământ un sfat înșelător. Sufletul acesta, (Guido de Montefeltro), își spune pățania sa de pe pământ, cum muri apoi, cum ajunsese în iad și cum numai decât un diavol puse mâna pe el. Și sufletul își încheie

jurnalul lui tragedie zicând: „O, vai de mine, cum mă cutremuram când diavolul mă apucă și-mi zise: poate că tu nu știai că mă pricep la logică?” Și poporul român, știe că nu te poți bizui în orice raționalism, căci „gândul omului e iad și un adânc fără vad”.

Kant cerea un imperativ categoric, Fouillé răspunde astăzi cu un ideal, persuasiv, iar democrația socială din Germania și Franța le răspunde, și unuia și altuia, cu frenezii păgâne, cu un nihilism moral, cu un „patriotism” fără patrie, cosmopolit. Dar mai ales între Germanii culti e azi o mare sbuciumare religioasă. Căci ceice l'au pierdut, caută azi pe Dumnezeu, dar nu-l mai găsesc de lumina cea mare din ziua de azi, din acest secol de „lumină”, de „Aufklärung” și mai ales de „Aufklärung”, — cum îi zicea Lessing. Unii dintre Germani se urcă pe dealuri și munți să caute pe Wotan, un zeu al triburilor germane primitive și deși nu l-au găsit încă — tot îi oferă focuri și tămâie. Alții cred în religia lui Du Prel, în mese și scaune mișcate de „spirite”, alții în idealurile societăților etice, ale căror teorii însă iarăși alții — chiar Kantianii — le numesc, puțin respectuos, „mofturi fade” (fade Salbadereien), mulți însă se închină fundaturii religiei zoologice, pa pei Haeckel dela Jena, care are aproape gata o biserică „științifică” cu noi dogme, cu noi suflete, de astădată „pur științifice” pe cari el le numește, — în mod serios! — Cystopsyche Socialis, Histopsyche, Neuropsyché, și alte asemenea psihopatii și stupidități caraghioase. Zăpăceala e generală: pe de o parte frenezii, pe de alta scepticism, multe credințe „moderne”, mai absurde, mai proteste decât cele primitive. Mulți din acești oameni sunt oameni cu pretenții de cultură „filosofică”. Doar Haeckel și alții se laudă cu Kant, deși acesta s'ar învărti în mormânt dacă ar vedea cum tocmai știința, la care el ținea așa de mult și pe care a ajutat-o în mod real, duce a sa religie raționalistă, „Vernunftreligion” tocmai la acea ridicolă exagerare, exaltație, la acel fanatism (Schwaermerei și Afterdienst) pe care el atât de mult le-a combătut.

Adesea ne arată istoria, zice Friedrich Albert Lange, cu drept cuvânt, că îndată ce spiritele culte ale unui popor încep să disconsidere religia națională sau să o dizolve în abstracțiuni filosofice — gloata semidoctilor, simțindu-se nesigură și neliniștită, se dedă la orice stupidități căutând a le preface în religie.

Materialismul poate fi filosofia celfelor de bărbieri, cum zice Schopenhauer, — din nenorocire el adesea se prinde de oameni mult mai culti, chiar de așa numiți „savanti”. Și aici e marele pericol.

În această babilonică zăpăceală, — din fericire numai în lumea „cultă”, deocamdată, — câțiva dintre oamenii serioși de știință strigă mereu „îndărât la Kant”. Multimea semidoct-

ților însă, „democrația”, strigă din potrivă, „înainte cu Büchner, înainte cu Haeckel”, înainte cu „știința”, cu „progresul”, cu „omenimea”, „mit der Menschheit”!!... Și în drum spre această țintă falsă, spre această fata morgana, și unii și alții uită de neamul lor, uită de cel mai mare filosof al pământului, uită pe Cristos și învățătura lui, care le-a relevat pe Dumnezeu lor, — care „facea să crească ferul”, cum îl cântau ei, — care le-a întemeiat biserica, care le-a făcut ce sunt, ceace mai sunt.

Houston Stewart Chamberlain care, pe lângă multe idei de valoare, exagerează ideea germanismului, a purismului de rasă, a purismului religios și moral, așteaptă azi o „renaștere religioasă” în lumea germană după idealul lui Kant. Așa exclamă el d. e. după ce a criticat „superstițiile” dogmatice:

„Dacă nu se ivește între noi în curând o puternică renaștere a credințelor noastre ideale și anume o specifică renaștere religioasă... dacă nu mai posedăm puterea creatoare ca din cuvintele și din privirea răstignitului Fiul al omului să ne facem (!) o religie desăvârșită, cu totul vie, conformă cu adevărul ființei și al aptitudinilor noastre... care să aibă puterea de a ne mișca în lăuntrul nostru cel mai intim, a ne înobila și întări: dacă aceasta nu se va întâmpla, atunci din umbra viitorului o să apară un nou Inocențiu III și un nou al IV-lea sinod Lateran, și încă odată flăcările inchiziției au să se înalțe părăind spre cer”. Căci, continuă el, lumea mai bine se va arunca în brațele misterelor, decât să se edifice din fleacurile plicticoase ale societăților de cultură etică. Și lumea va avea dreptate. Pe de altă parte, nici protestantismul caustic dogmatic nu reprezintă, după Chamberlain, o forță vie, dovadă „indiferența majorității credincioșilor săi și amorteala celei mai mari puteri sufletești: a celei religioase.

Toate acestea ne dovedesc ce ușor se ruinează și ce greu „se face” o religie! Nu-i vorbă, în Germania masele mari sunt încă religioase și ateismul nu-i pe departe așa răspândit ca în Franța, și chiar multe din aceste curente sunt, în fond, preocupări religioase, cari caută o nouă reformă, noi simboluri pentru vechea religie. Un mare număr de preoți și laici protestanți și catolici luptă apărând formele vechi, dar lupta e grea și foarte primejdioasă pentru întreg viitorul poporului german.

Vorba e, noi Românii, cari nu prea avem curente literare ateiste, dar pe de altă parte nici preocupări de adâncire religioasă — ce putem învăța din toate acestea? Care concepție „filosofică” ar putea înlocui religia noastră? Eu răspund cu toată convingerea: nici una! Biserica noastră își are dogmele ei, organizația ei, ființa ei. Și pentru că deschisei iarăși, după mulți ani de zile, pe vechiul meu Dante, iată ce vorbă înțeleaptă le spunea el tuturor celorce cred în evanghelie, și

cari li se poate spune și astăzi, oricare ar fi deosebirea confesională între ei, și li se poate spune și în privința politicii, a întregii lor culturi:

„Creștinilor, fiți mai cu luare aminte în mișcare, Nu fiți ca pana cea luată de orice vânt, Și nu vă închipuiți, că orice apă vă spală de păcate!”

Alegerile pentru sinodul arhiepiscopal.

Avându-se în vedere, că în anul acesta la Dumineca Tomei vor expira mandatele deputaților aleși la sinodul arhiepiscopal pe perioada din urmă, — Consistorul arhiepiscopal a ordonat, ca în arhiepiscopie întreagă să se facă alegeri de deputați la sinodul arhiepiscopal pe un termen nou de trei ani, care se va începe cu Dumineca Tomii în anul curent.

Arondarea cercurilor electorale rămâne și le aceste alegeri neschimbate, iar timpul pentru diferitele momente ale aceluia electoral se fixează, după calendarul vechi, în anul curent și cu valoare pentru întreaga arhiepiscopie, astfel:

a) pentru alegerea deputaților din cler, Joi în 5 Februarie;

b) pentru alegerea deputaților mireni în sinoadele parohiale, Duminecă, în 8 Februarie, având să se publice în biserică ținerea acestor sinoade cu 8 zile mai înainte, adică Duminecă, în 1 Februarie;

c) pentru întrunirea colegiilor mirenești de scrutinii, Duminecă în 15 Febr.

Ca comisari consistoriali pentru alegerile de deputați preoțesti, respective pentru scrutinii alegerilor de deputați mireni la sinodul arhiepiscopal, consistorial arhiepiscopal a numit pe următorii domni:

Cercul I. Sibiu, comisar preoțesc Dr. E. R. Roșca, protosinel, asesor consist. în Sibiu, comisar mirean Pantaleon Lucuța, asesor consist., căp. oes. și reg. în pensiune.

Cercul II. Săliște, comisar preoțesc Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Sibiu, comisar mirean Parteniu Cosma, directorul „Albinei”.

Cercul III. Sebeș, comisar preoțesc Sergiu Medean, protopresbiter în Sebeș, comisar mirean Ioan de Preda, fiscal consistorial.

Cercul IV. Alba-Iulia, comisar preoțesc Ioan Teculescu, protopresbiter în Alba-Iulia, comisar mirean Ioan Muntean, avocat.

Cercul V. Deva, comisar preoțesc Dr. Miron E. Cristea, protosinel, asesor consistorial în Sibiu, comisar mirean Dr. Ioan Mihu, avocat.

Cercul VI. Hațeg, comisar preoțesc Avram Păcurariu, protopresbiter în Hane-doara, comisar mirean G. Dănilă, primar în Hane-doara.

Cercul VII. Ilia, comisar preoțesc Iosif Morariu, protopresbiter în Dobra, comisar mirean Dr. Ștefan Rozvan, avocat în Ilia.

Cercul VIII. Geoagiu, comisar preoțesc V. Domșa, protopresbiter în Orăștie, comisar mirean Dr. Ioan Marghita, avocat.

Cercul IX. Zarand, comisar preoțesc Vasile Dămian, protopresbiter în Brad, comisar mirean Dr. Ioan Pap, avocat în Brad.

Cercul X. Câmpeni, comisar preoțesc Romul Furdul, protopresbiter în Câmpeni, comisar mirean Mihail Cirlea, not. public în Abrud.

Cercul XI. Turda, comisar preoțesc Iovian Murășianu, protopresbiter în Turda, comisar mirean Dr. Valeriu Moldovan, adv. în Turda.

Cercul XII. Cluj, comisar preoțesc Pavel Roșca, protopresbiter în Fizeș-Săpetru, comisar mirean Vasile Almășan, avocat.

Cercul XIII. Solnoc, comisar preoțesc Teodor Hermann, protopresbiter în D-j, comisar mirean Dr. Gavril Buzura, avocat.

Cercul XIV. Bistrița, comisar preoțesc *Galacteon Șagău*, protopresbiter în Rașchin, comisar mirean *Dr. Ioan Popescu*, avocat.

Cercul XV. Târnave, comisar preoțesc *Romul Mircea*, protopresbiter în Mediaș, comisar mirean *Dr. Liviu de Lemény*, avocat.

Cercul XVI. Sighișoara, comisar preoțesc *Demetriu Moldovan*, protopresbiter în Sighișoara, comisar mirean *Dr. George Proca*, secretar consist.

Cercul XVII. Treiscaune, com. preoțesc *Constantin Dimian*, protopresbiter în Brețcu, comisar mirean *Dr. Nic. Vecerde*, dirigent de bancă.

Cercul XVIII. Brașov, comisar preoțesc *Vasile Voinea*, protopresbiter în Brașov, comisar mirean *Ioan Lengher*, avocat.

Cercul XIX. Bran, comisar consist. preoțesc *Ioan Hamsea*, protopresbiter în Zernești, comisar mirean *Iosif Pușcariu*, avocat.

Cercul XX. Făgăraș, comisar preoțesc *Nicolae Borzea*, protopresbiter în Făgăraș, comisar mirean *Dr. Ioan Turcu*, protototar comitat. în pensiune, avocat.

Semicentinariul Unirii.

Serbarea zilei în București.

— 7 Februarie n.

Aniversarea zilei, în care s'a făcut înainte cu cincizeci de ani unirea principatelor române, a fost prilej de frumoase manifestațiuni patriotice și naționale, pretutindenea în regatul român, la București tot așa ca și în comuna modestă rurală. Pretutindenea s'a oficiat serviciu divin în biserici, s'au ținut serbări școlare cu elevii, explicându-li-se însemnătatea zilei de 24 Ianuarie v. și vorbindu-li-se cu mare însoțire despre generația cea înțeleaptă din trecut care a făcut unirea, și despre domnul *Alexandru Ioan Cuza*, primul domnitor al României de astăzi. În București ziua cea mare, trecută și de altcund între sărbătorile obligate, a fost sărbătorită după cum urmează.

Serviciu divin la Metropolie.

La oarele zece și jumătate s'a celebrat la Metropolia din București serviciul divin, în prezența principelui Ferdinand, moștenitorul de tron al României și a principelui Carol, cari au reprezentat casa domnitoare, apoi a ministrilor și a tuturor autorităților înalte, civile și militare.

A oficiat Preasfinția Sa, Arhiepiscopul *Nifon Floreșteanu*, vicarul Metropoliei, înconjurat de clerul înalt metropolitan. După terminarea slujbei oficiale la arsenal s'au tras 21 lovituri de tunuri, și clopotul Metropoliei, precum și clopotele dela toate bisericile din București, au început să sune, aducând aminte tuturor ce zi mare și însemnată se sărbăzește.

Principele Ferdinand a primit apoi defilarea trupelor cari erau înșirate pe stradă și la oarele 11 și jumătate, însoțit de principele Carol, a mers la palatul regal, fiind terminată partea religioasă a sărbării zilei.

Procesiunea cetățenilor.

Încă pe la oarele 9 dimineața, corporațiunile de meseriași, societățile patri-

culare și cele studențești, au început a se aduna în fața grădinei Cismegiu, pentru a pleca de aci în procesiune. Venise lume imens de multă. Erau reprezentate 39 societăți, cu drapelul lor în frunte. La orele 10 mulțimea s'a pus în mișcare, în ordine esemplară, în frunte cu un frumos car alegoric, acoperit cu scoarțe țărănești și tras de șase cai înaintași. În vârful carului, care era înconjurat de țărani și țărance învestmântați în costume naționale, se afla bustul domnitorului *Cuza*. Un țaran voinic, în strae muntenești, purtând oăciulă țurcănească, sprijinea cu mâinile bustul marelui domnitor, care a întrupat unirea principatelor.

În sunetul muzicii populare, care înțona marșul „*Deșteaptă-te Române*”, împunătorul cortegiului a străbătut bulevardul Elisabeta, calea Victoriei, strada Lipsani, până la biserica Sf. Gheorghe, unde s'a oficiat un serviciu divin.

P. S. S. arhiepiscopul Calist Botoșănean, înconjurat de clerul bisericii, a sfințit drapelul secțiunii din ospitală a „Ligei culturale.” La slujba religioasă în biserică a luat parte comitetul „Ligei”, toți președinții de corporații și societăți cu drapelul lor, comitetul sindicatului ziaristilor, ș. s.

După sfințirea drapelului, dl Sava Șomănescu, președintele comitetului central al „Ligei culturale”, a rostit o călduroasă cuvântare.

Dl Sava Șomănescu a luat cuvântul ca naș al steagului. Dsa mulțamește, înainte de toate lui Dumnezeu, că l-a învrednicit să asiste și la serbarea aceasta, după ce a luat parte la mișcarea prin care s'a făcut unirea. Le reamintește celor prezenți, că noi Românii am fost aduși aici, ca să apărăm cultura elină-romană, și ne-am luptat cu toate popoarele barbare ce-au trecut pe aici, în curgerea veacurilor, și am eșit biruitori, pentru că să ne împlinim aici la hotarele orientale ale Europei menirea de apărători ai culturii și propagatori ai ei. Unirea s'a făcut sunt acum 50 ani pentru ca să se creeze aici un focar de cultură, din care lumina se revarsă asupra întregului popor român. Ține să pună și astăzi în evidență rolul providențial al Regelui Carol I în lucrarea, pe care am săvârșit-o în timp de 50 ani și predă steagul tinerimei, care are să continue lucrarea mai departe.

Dl George Lazăr, student la facultatea de litere, răspunde în numele tinerimei, dând asigurări, că tinerimea e recunoscătoare față cu generațiile trecute și se va aduna cu devotament împrejurul steagului ce i se încredințează.

Dl Petre Grădiștean stăruie cu multă căldură, ca tinerimea să aibă pietatea cuvenită cu luptătorii din trecut și să-și îplinească cu însoțire și cu abnegațiune menirea culturală.

La Universitate și în fața palatului regal.

Dela biserica Sf. George, procesiunea s'a îndreptat spre universitate, prin strada Colței. Manifestația, din ce în ce mai impunătoare, a ajuns în fața statuei lui Mihail-Viteazul.

Un grup de studenți universitari au depus o frumoasă coroană de flori pe statua marelui voevod. După ce s'au rostit câteva cuvinte ocazionale, de pe monumentul eroului dela Călugăreni, și muzica

a cântat Hora Unirii, — o horă largă s'a ținut în fața palatului universității.

Pe calea Victoriei, aproape de palatul regal, circulațiunea era întreruptă cu desăvârșire. Nu se vedea decât o mare de capete, de-asupra cărora fluturau steagurile naționale. Muzica și corurile cântau „*Deșteaptă-te Române*” și „*Pe al nostru steag e scris unire*”, ceea-ce imprima un caracter mișcător acestei marelui serbări naționale.

Pe când procesiunea se apropia de palatul regal, A. L. R. Principii moștenitori veniau dela Metropolie. A. L. R. erau în două trăsuri de gală ale curții, înconjuși de escortele de onoare.

La trecerea principilor moștenitori, muzica a înțonat „*Trăiască Regele*”, toate capetele s'au descoperit și urale nesfârșite au izbucnit din mii de piepturi ale procesioniștilor. A fost, în adevăr, un moment de frumoasă înălțare sufletească, când poporul care slăvea unirea și pe Domnul Românilor de acum 50 de ani, saluta acum cu inima curată pe conducătorii de azi și de mâine ai destinului țării.

Dar în fața palatului regal, scena a fost și mai mișcătoare. M. S. Regina a apărut la o fereastră, îmbrăcată în costum național. La altă fereastră se afla M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand.

Procesiunea s'a oprit atunci în fața palatului, unde s'a jucat Hora Unirii, și s'a strigat cu toată inima „*Trăiască Regele*!” Carul alegoric se opri de asemenea dinaintea curții regale, iar bustul Domnitorului Cuza fusese întors cu fața spre familia regală.

La Ateneu.

Înaintând, cortegiul s'a oprit la Ateneu, pătrunzând în sala de conferințe.

Drapelele au fost așezate în loji, de jur împrejur.

Societatea corală „*Hora*”, sub conducerea maestrului Juarez Movilă, a deschis sărbarea cu marșul „*Deșteaptă-te Române*”, cântat în mod admirabil de corul de copii, îmbrăcați în costume naționale.

Când a fost adus în sală bustul domnitorului Cuza, care a fost așezat pe scenă lângă drapelul „Ligei Culturale”, toată lumea a strigat de mai multeori:

— Trăiască memoria lui Cuza!

Dl Dimitrie Butculescu, delegat din partea Ligei, a dat apoi cuvântul dlui G. Bogdan-Duică, profesor.

Dl G. Bogdan-Duică a arătat mai întâi toate greutățile prin cari au trecut cele două principate, înainte de unire. Unirea principatelor, a spus dsa, era privită cu ochi răi de unele state vecine. Cu toate acestea, mulțămite stăruinței amicale a Franței și Austriei, precum și patriotismului curat ce însoțea pe oamenii noștri politici, unirea s'a făcut spre fericirea noastră. A spus o parte din decile diplomatice cari s'au pus în calea unirii principatelor, mai ales că Turcia, sub a cărei suzeranitate eram atunci, ne prezenta ca pe un pericol pentru toți vecinii noștri. Italia a susținut de asemenea cauza noastră. Dar mai presus de toate, a continuat dl Bogdan-Duică, trebuie să fim recunoscători generației de mari patrioți care au realizat unirea. Greșile patriotului și energiei lor s'au potolit atunci toate ambițiunile și pretențiunile la tron, iar Alexandru Cuza a fost ales la Iași domnitor al celor două principate u-

nite. C. A. Rosetti a spus atunci noului domnitor: „Depunem în mâna Măriei Tale coroana lui Mihail-Viteazul!” Și toate sentimentele cari au însoțit pe oamenii mari ai trecutului, a încheiat dl Bogdan-Duică, trebuie să le închinăm azi actualului nostru rege, care a continuat opera de frăție și de progres, începută acum 50 de ani.

Doamna *Aristida Romanescu* a citit o poezie: „*Hora Unirii*”, de doamna Smara, care a fost aplaudată în mod călduros.

Doamna *Elena Ianculescu de Reus* a vorbit despre importanța unirii principatelor și despre activitatea patriotică a domnitorului Cuza.

Cuza și Mihail Kogălniceanu, a spus doamna Ianculescu, sunt cele mai mari figuri din vremea unirii. Ei n'au statui de bronz, dar noi le-am ridicat un monument mai mare decât toate în recunoștință, și conștiința noastră.

Dl I. Polichroniade propune să se trimită o telegramă domnului Elena Cuza, soția lui Alexandru Cuza.

Dl George Stănescu vorbind în numele clubului central al meseriașilor, spune că domnitorul Cuza a iubit poporul, împrietărit pe țărani. În semn de adâncă recunoștință, meseriașii au luat hotărârea să ridice acestui mare domnitor un monument național. Cuvintele dlui Stănescu au fost primite cu tunete de aplauze.

Dl V. Vespasiani, ziarist, a vorbit în numele societății italiene „*Dante Aligheri*”, exprimând sentimentele frățești ale poporului italian față de România.

Dl Butculescu a mulțămit domnului G. Stănescu pentru dragostea arătată în numele meseriașilor față de memoria domnitorului Cuza. Dsa declară, că Liga culturală se unește cu meseriașii pentru ridicarea unui monument național lui Alexandru Ioan I. Cuza. În acest scop se va alege de urgență un comitet de acțiune, compus din meseriași și din membri ai Ligei. Declarația dlui Butculescu a stărnit în sală un mare entuziasm. În ochii multora se vedeau lacrimi.

Doamna Smara s'a înscris cu suma de 100 lei pentru monumentul lui Cuza, doamna Butculescu cu 100 lei, D. Butculescu cu 500 lei și Dem. Tescu-Mirea cu 200 lei.

Dupăce societatea corală „*Hora*” a cântat Hora Unirii, sărbarea a luat sfârșit la orele 2 și jum. d. a.

Sărbarea dela Teatrul Național.

La orele 2 s'a început o frumoasă sărbare școlară la Teatrul Național. S'a cântat „*Imnul Regelui*”, de elevii și elevele școalelor secundare din București, cu acompaniarea făcută de orchestra permanentă a ministrului de instrucție publică. A urmat apoi o frumoasă conferință a dlui B. St. Delavrancea. Conferința a durat o oră și jumătate și a fost ascultată cu cea mai încredințată atențiune. Elevii și elevele au cântat acum „*Hora Unirii*”, apoi cu orchestra împreună „*Deșteaptă-te Române*” și la urmă s'a reprezentat un poem istoric „*Carmen Saeculare*”, de autorii D. Anghel și Ștefan O. Iosif, în care frumos rol a avut dl Z. Bărsan și doamna O. Bărsan. Poemul a avut un succes desăvârșit. Încheierea sărbării s'a făcut cu „*Poema României*”, de G. Enescu, cântată de orchestra ministrului de instrucție. Sărbarea dela Teatrul Național s'a repetat și

FOIȘOARĂ.

Poezia poporală.

— Studiu literar, din scrierile lui A. I. Russo. —

(Fine.)

IV.

Poezia poporală este nu numai expresia cea mai vie a caracterului național, dar ea aruncă și o lumină asupra comerțului din timpurile trecute:

Măicuța tot măntreabă,
Care muncă mi-i mai dragă?
Un cal bun de călărie
Și arme de Veneție.

Nici Miron, nici Ureche în cronicile lor nu pomenesc de comerțul Venețianilor și al Genovenilor cu țările noastre; însă cântecul poporal îndeplinește acea lacună cu două cuvinte.

El asemenea arată dragostea nemărginită a Românului pentru frumsețile naturii, ca o moștenire virgiliană.

Primăvară, mama noastră,
La zăpada de pe coastă,
Earba verde să mi crească
Sufletu-mi să-mi răcorescă;
Să-mi aud cerul tunând,
Să mai văd turme păscând!

Este oare vre-o introducere mai minunată în literatura modernă, un tablou mai omeric de cât această strofă care începe un vechiu cântec haiducesc?

Sub poale de codru verde
O zare de foc se vede,
Și împrejurul focului
Stau haiducii codrului...

Este mai simplă, mai colorată, mai frumoasă desoriere, decât aceasta din balada Badiului?

Pe luciul Dunării
La scursurile Gârlii
La cotitura mării,
Ean, mări, că mi-și venia..
Un cic lung, șinuit,
Pe dinuntru poleit,
Cu postav verde învâlit
Și'n caic ședea lungit
Tăietorul Frâncilor,
Măcelariul Turcilor!..

Poezia poporală se mai deosebește și prin o cunoștință psihologică, care denotă spiritul observator al poporului.

De voește să arete cochetăria femeiască, cântecul zice:

Puica trece și zimbește
Și-a mă zări nu voiește...

În balada: „*Păunașul Codrului*” femeia privind lupta pe moarte a doi voinici, cari o iubesc, zice cu mândrie:

Din doi care-a birui
Eu cu dănsul m'oi iubi,
Bărbătel voios mi-a fi...

La notițele prețioase despre relațiile (referințele) noastre politice și comerciale, poezia poporală mai adaugă o largă prescriere de starea morală, de obiceiurile vieții intime și de organizare socială a Principatelor; prin urmare poezia popo-

rală trebuie să fie obiectul studiilor noastre serioase, dacă vrem să aflăm cine am fost și cine suntem.

V.

Albia literaturii noastre e atât de îngustă, că de ași zice că mai nicio scriere nouă nu posedă condițiile unei scrieri nemuritoare, ași zice un adevăr supărător pentru tagma literaților, și adevărul de când lumea umblă cu capul spart; însă mărturisesc, că privind babilonia lingvistică din zilele noastre, mă îngrijesc pentru viitorul nostru literar și mă mângăiu numai cu credința, că acest viitoru își va găsi loc de scăpare în poezia poporală!

Îmi închipuiesc că sunt un străin sosit în Moldova sau în Valahia cu dorința de a studia istoria, datinele, natura și genial neamului românesc. Cumpăr o bibliotecă întreagă de cărți scrise în felurite jargonuri, istorie, poezie, jurnalistică, etc.

Deschid o carte istorică, și văd în ea nume, date, pomeniri de războaie, însă nicio idee de mișcare socială, de instituții, de gradul civilizației diferitelor epoci. Nemulțămînt mă duc să vizitez monumentele, dar nu voi descoperi un vestigiu din lumea trecută: monumentele lipsesc! Mă întorc deci la limba și la literatura de astăzi!.. Aici mă cuprind fiori de ghiață!

Gramaticile îmi par niște seci disertațiuni de lingvistică latină, franceză, ita-

liană... însă nu adevărate gramatici românești.

Cercetez literatura și dau de o amestecătură indigestă de limbile neolatine, de o sumă de idei luate fără nici un sistem de la străini, și prin urmare nu-i găsesc nici un caracter original.

Unde este dar românismul? Unde să-l caut pentru ca să-mi fac o idee exactă de geniul român?

Din întâmplare mă primblu într-o zi printr-un iarnaroc, și deodată mă cred în altă lume. Văd oameni și haine, ce nu văzusem în oraș; aud o limbă armonioasă, pitorească și cu totul străină de jargonul cârților. De unde eram la îndoială, dacă Românii sunt o nație sau o colonie cosmopolită modernă, un soi de Algeria franco-italiano-grecescă, încep a întrevădea adevărul.

Iată un om cu fisionomia veselă. El intră într-o colibă de frunze, scoate de sub suman un instrument, ce-i zice lăută, și se pune a cânta. Multime de oameni se îndesă împrejurul lui și îl ascultă cu dragoste, căci el zice balade strămoșești!.. Ochii mi se deschid; o naționalitate întreagă se desvălește în graiul, în hainele, în tipul antic, în cântecul acelor oameni.

Lăutarul cântă:

Pe câmpul Tinechiei,
Pe razele câmpiei,
Răsărit-au florile
Odată cu zorile?
N'au răsărit florile,
Și-au scos badea oile
De-au umplut văile...

Duminecă după amiază, tot la orele 2, cu care ocaziune vorbirea festivă a rostit-o domnul deputat C. Banu.

Serbarea dela Ateneu.

Sara a fost sărbătorită ziua însemnată și la Ateneu. Sala cea mare a Ateneului era ticsită de lume. Corul societății *Carmen* a deschis serbarea cu *Imnul Regal*, apoi a urmat conferința domnului profesor universitar Gr. G. Tocilescu, care a vorbit despre ziua de 24 Ianuarie. În aplausele întregii sale conferințiarul a făcut apologia actului însemnat, sevărit la anul 1859, iar după încheiere, societatea corală *Carmen* a cântat „Deșteaptă-te, Române”, „La casă”, „Negruța”, „Peste deal” și la urmă „Hora Unirei” care a stârnit salve de aplause și a trebuit să fie bisată. S'au mai ținut apoi și alte sărbări, din partea altor societăți, toate succese.

Toastul regelui.

La palat a fost Sămbătă sara un banchet mare, la care au luat parte toți foștii și actualii miniștri ai țării. La sfârșitul banchetului Majestatea Sa Regele Carol a rostit următorul toast:

„După vechile datini, domnitorii che-mau împrejurul lor, atât în vremurile de grele încercări, cât și în zilele de sărbătoare, pe fruntașii Țării în mare sfat.

Credincioșii acestei frumoase tradiții, am dorit să sărbătorim astăzi al 50-lea aniversar al Unirii în mijlocul bărbatilor de stat cari au conlucrat cu Mine la ridicarea și întărirea României.

Dacă aruncăm o privire asupra acestor 50 de ani atât de bogați în fapte mari și roade strălucite, trebuie să recunoaștem, că în fruntea lor, stă fericitul eveniment al Unirii Moldovei cu Țara Românească, săvârșită după cinci veacuri dela înființarea lor.

Ca toate faptele mari din viața unui popor, și Unirea a fost pregătită încetul cu încetul, de acei factori cari vor fi totdeauna stâlpi neclintiti ai ființei noastre naționale: vorbirea aceluiași limbi și păstrarea acelorași statui moștenite din tată în fiu, închinarea în aceiași credință sub aripile ocrotitoare ale sfintei biserici strămoșești, aceeași obârșie romană, dată la iveală din ce în ce mai deslușit de către cărturarii neamului, dela Miron Costin, Șincai și Petru Maior, până în zilele noastre.

Strălucita pleiadă de patrioți pe cari Dumnezeu i-a dăruit țării către mijlocul veacului trecut, cuprinși de o dorință arzătoare și de adâncă credință că numai prin unire poate fi asigurat viitorul României, n'au cruțat nici o jertfă pentru atingerea acestei înalte ținte și înfruntând toate greutatea și primejdii, au deșteptat și hotărât sentimentul unirei, plămădit de veacuri în sufletul românesc, dând lupta din urmă înconunată cu isbândă.

Binecuvântată izbândă și plină de roade fericite, căci ea a fost întâia rază a răsăritului României și izvorul norocului de unde puerd toate faptele mari din zilele noastre!

Intr'adevăr fără unire n'ar fi fost cu putință alegerea mea ca Domn și împlinirea celeilalte dorinți de a întemeia o dinastie, cheazășie puternică a statorniciei. Prin unire am câștigat țaria trebuincioasă pentru a cuceri pe câmpul de luptă neamul nostru și Coroana unui regat liber, și tot prin

Și dinaintea mea se desfășură un tablou care mă încântă: mai pe urmă lăutarul, vrând să mă aducă în extez, începe balada Meoriței:

Pe-un picior de plai
Pe gură de raiu
Iată vin în cale,
Se cobor la vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei...

Și când el sfârșește, toată nedumerirea s'a sters din minte-mi; rămân convins de naționalitatea română, de geniul român, de adevărata literatură română.

Înțeleg dragostea Românului pentru țara lui, înțeleg de ce zice el:

În neagra strălătată
Dorul m'apucă de spate...

Înțeleg puterea legăturilor de familie, când el suspină în modul cel mai poetic:

Bate vântul printre brazi
Și-mi aduce dor de frați;
Bate vântul printre flori,
Imi dă dor dela surori;
Bate vântul printre munți
Imi dă dor dela părinți...

Iată poezie! Iată adevărata literatură, de care se pot mândri Românii!

Fie forma versurilor une ori defec-tuoasă, ele imi par mie poleite cu razele geniului. Priveghitoarea nu e frumoasă, dar cântecul ei este din raiu.

unire a dobândit țara puteri și mijloace nouă pentru treptată și sănătoasă propășire a vieții raționale, în sfârșit, unirea a dat României deplina ființă de stat și veza de care se bucură în fața lumii.

Suntem dar datori a sărbători aniversarul celor 50 de ani ai Unirii cu toată dragostea și cinstea, și a ne îndrepta gândurile cu adâncă recunoștință, atât către luptătorii unirei, cât și către acela, care a fost sortit să fie alesul țării surori, căci prin jertfele și îndelungatele lor lupte s'a înfăptuit una din cele mai scumpe dorinți ale neamului românesc.

Cu venerație să ne închinăm lor.

Bucuria mea însă ar fi fost cu mult mai mare, dacă numărul reprezentanților acestei generații, care a făurit sau a fost martoră la renașterea României, n'ar fi fost așa de redus, și dacă din mijlocul lor n'ar lipsi tocmai acel bărbat, care, timp de peste 50 de ani a fost muncitor neobosit pentru binele țării. Ei se pot mândri de opera lor, iar noi le aducem cinstirea noastră.

Acum vine rândul generației nouă, care trebuie să păstreze și să sporească frumoasa moștenire pe care o primește înzestrată cu o puternică pavăză pentru înfruntarea furtunelor și a impune ca România să fie ținută în seamă și drepturile ei respectate.

Adânc mișcat, închin acest pahar, — singurul care trebuie ridicat astăzi în ono- rul României deapaură unită și întărită prin patriotismul fiilor săi, totdeauna uniți când cere interesul țării.

Dumnezeu să ne ocrotească iubita noastră țară, îmbogățită prin isbănde de vitezei noastre armate cu acel frumos ținut care ne-a deschis drumul mării, pe care tricolorul nostru, acel mândru simbol al unirei, fălăie și vestește până în țările cele mai îndepărtate, că la gurile Dunării este un popor, care s'a ridicat prin virtuțile sale civice și războinice.

Dee Domnul, ca însușindu-ne de mântuirea ideea de Unire, pe care o sărbătorește astăzi toată suflarea românească, — să ne înălțăm inimile tot mai sus și, conștienți de faptul, că țaria statelor stă în unirea și în buna stare a tuturor treptelor, — să ne închinăm toate silințele întru îndeplinirea înaltei meniri a iubitu-lui nostru popor.

Să trăiască România, totdeauna gata la orice jertfă pentru mărirea patriei!

Ca de încheiere mai notăm, că și Academia Română din București a ținut să sărb-ză aniversarea unirii, prin o se-dință festivă, ținută Vineri, la orele 2 d. a. A vorbit despre însemnatatea zilei dl Demet. Onciul, profesor universitar.

NOUTĂȚI.

Fondul cultural. Preacuvioșia Sa, Arhimandritul și vicariul arhie-piscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, care nu numai a muncit cu zel rar în agrul culturii și al literaturii neamului nostru, ci a și jertfit totdeauna pentru lățirea lor, s'a înscris la fon-dul cultural arhidiecezan cu frumoașa sumă de 1000 coroane, căștigându-și astfel un nou titlu de re-cunoștință din partea celor îngri-jorați de viitorul poporului nostru.

Hymen. Zoia R. Branea și Alexan-dru Nicolescu, fidanțați.

Casina română din Sibiu își va ține adunarea generală din estan în 20 Februarie n. a. c. la orele 5 după amiază în localul propriu.

Procese de presă. Luni în 8 Febr. n. s'a ținut în Mureș-Oșorhei procesul pornit în contra „Gazetei” din Brașov, pentru publicarea unui fragment din a doua scrisoare a lui Björnson, adresată revistei „Le Courier Européen” în cauza s'lovacilor. Pe banca acuzărilor era redac-torul responsabil, dl Victor Branisce, Apărător Dr. I. Decean, care a pledat cu dem-nitate, arătând nedreptatea ce se face presei române. Acuzatul s'a apărut în limba română, folosindu-se de dreptul ce-i acordă legea. Jurații l'au declarat vinovat, iar tribunalul l-a condamnat la trei luni închi-soare de stat și 240 coroane amendă. Procurorul s'a declarat mulțumit cu sen-tența, apărătorul a anunțat recurs de nu-litate. — Astăzi Miercuri se pertractează la aceeaș curte cu jurați procesul de presă al dlui avocat din Cluj, Dr. Cassiu Miniu, pentru un articol privitor la mani-festațiunile lui Björnson.

„Severinul” din Caransebeș a scris, că între domnul Dr. E. Babeș și Birăuț er-esisă o legătură internă (?) și că așteaptă numai momentul potrivit să capete dela guvern parale (?) ca să vândă „Lu ta” și „Poporul Român” (Birăuț lui Babeș). Dl Babeș ne roagă să declarăm, că știrea a-ceasta nu e adevărată. Tot așa nu e ade-vărat, că dl Babeș ar fi făcut pași pentru amânarea terminului de a intra Birăuț în închisoare, fiindcă dl Babeș nu stă în nici o legătură cu Birăuț, sau cu zărele sale, cari la timpul său l-au atacat în mod de-stul de necruțător.

Alegere de preot. În frunțașă co-mună bisericească bănești din tractul Re-ghinului s'a făcut alegere de preot în 4/17 Ianuarie c. sub conducerea domnului protopresbiter tractual *Galacteon Șagău*, care a ținut o frumoasă și instructivă vorbire poporului credincios. Dintre trei candi-dați de preoție, totalitatea voturilor a pri-mit o absolutul de teologie *Octavian Pe-tra*, fiul preotului de mai înainte, al repo-satului Ioan Petra.

Adunarea Asociațiunii aradane. Măne, Joi în 11 Febr. se ține adunarea generală a Asociației din Arad, sub pre-zidenția de onoare a P. S. Sale Episco-pului *Ioan I. Papp* și prezidenția activă a directorului Asociației, a dlui V. Goldiș. Asociația din Sibiu e reprezentată prin dl Em. Ungureanu din Timișoara, iar So-cietatea pentru fond de teatru prin pă-rintele-protopop *Givulescu* din Radna.

Sfaturi igienice pe seama poporu-lui. Din încredințarea ministrului de agri-cultură *Darányi*, medicul Dr. *Albert O's-váth* a compus o carte de citire cu sfaturi igienice pentru țăronul agricultor din Ungria. Cartea descrie simplu și la înțeles toate boalele ce bătue în țara noastră, arată ce e de făcut pentru a le preveni, și ce poate cineva să facă până la sosirea doctorului în cazuri de îmbolnăviri. Lucrarea docto-rului O'sváth ar fi de dorit să se traducă în toate limbile patriei. Ediția maghiară (pe 148 de pagini) o primesc *gratuit* preoții, învățătorii și notarii comunali, dacă o cer în scrisoare simplă adresată către mini-sterul de agricultură.

D'ale șovinismului. Preotul Ricard Klar ceruse învoirea d'a înființa în Buda-veche o școală primară nemțească, pentru copiii d'acolo din pârînti nescuți în Ger-mania. S'au găsit unii unguri, cari au avut curajul și au sprijinit cererea. Dar „adevărații” patrioți au dat semnul de a-larmă, și ministrul de instrucție s'a gră-bit a-i liniști, spunându-le că n'are să iasă nimic din școala plănuită. Așa scriu foile din capitală.

Adunare de alegători. În Bistrița s'a ținut o adunare a alegătorilor sași, unde deputatul cercului *Gottfried Kuales* și-a făcut darea sa de seamă. Vorbitorul, între altele, a constatat, că cei dela stă-pânire prin *neua lege școlară* vatămă auto-nomia bisericii lor; deputații sași însă to-tuși vor susține stăpânirea...

Spital public în Beiuș. Seriu zia-rele maghiare, că ministrul de interne, dl conte *Andrány*, are intențiunea să ridice un spital mare public în Beiuș, și că po-porațiunea maghiară și română din loca-litate a primit știrea aceasta cu multă bu-curie.

Scrisoare din America. „Liber-tății” i-se scrie din orașul *Buttler* cu data de 20 Ianuarie; „Prin fabrici — în Ame-rica — se lucrează până în timpul de față foarte puțin și foarte mulți oameni rătă-cesc năcoșiji fără lucru prin strădele și aleele orașelor și în jurul fabricelor. Și vin mereu în fiecare zi încă alții... *Petru Juganu*”.

Arhiducele Iosif și căpitanul. Un incident neplăcut s'a petrecut la curtea arhiducelui *Iosif*. Se povestește, că arhi-ducele într'una din zile și-a găsit copilașii plângând. Cautând pricina acestei nemul-țumiri, a aflat că instructorul copiilor săi, căpitanul de husari *honvez*, cu numele *Géza Mihálovich*, i-a tratat cu brutalitate. Căpitanul, despre care se spune că are obiceiul să bea prea mult, a fost chemat îndată la raport; însă ar fi strigat către arhiduce: „Nu mă duc!” Arhiducele, in-dignat, l-a întrebat: „Ce-si zis?” *Mihálo-vich* a dat un răspuns bădăran: „Ce-am voit!” Atunci arhiducele i-ar fi zis vorba „Schuft” și l'ar fi insultat, lovindu-l. Căpitanul voia să-și scoată sabia, dar co-lonelul *Yull*, care era de față cu alți mi-litari, i-au oprit brațul. — Cercetarea s'a pornit și căpitanul se află deținut în în-chisoarea militară din Budapesta.

Din parlamentul turc. Deputații din camera turcească au cerut guvernului să apere ordinea în Macedonia, primej-duiă de bandele ținuturilor de acolo. De-putatul armean *Misu* amintește, că Ro-mânii macedoneni au fost totdeauna ore-dincioși împărăției otomane și aduce în-vinuirii partiului grecesc și patriarhatului. Cu toate întreruperile sgomotoase ale de-putaților greci, aromânul deputat și-a ur-mat cuvântătarea și a cerut camerei să scoată pe aromâni de sub tirania patriar-hatului. Mai vorbind și alți deputați s'a produs un sgomot strănic și sedința era să fie suspendată. Restabilindu-se liniș-tea, camera a primit propunerea depu-tatului albanez *Draga Nedjio*, invitând gu-vernul să pregătească proiecte de legi privitoare la stăpîrea bandelor politice și la regularea chestiunii bisericești în Ma-cedonia.

Teatru în Săliște. Vineri, în 30 Ianuarie (12 Febr.) 1909 (la Trei Sfînti) se joacă piesa din popor „*Nicolae Vulpea*” în sala festivă a școlii din Săliște, de către membrii reuniunii meseriașilor de acolo. După producție joc. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

Petrecere în Deda. Producțiune îm-preunăată cu cântări, declamări și teatru se va ține la 1/14 Februarie 1909, în școala română gr. or. din Deda. Incepu-tul la orele 7 seara. Prețul intrării: de persoană 1 cor., pentru popor 50 fl. Ve-nitul curat este destinat în favorul școa-lei gr. or. din loc. Suprasolviri se pri-mesc cu mulțumită și se vor cuita pu-blice.

Petrecere în Făgăraș. Reuniunile femeilor române din Făgăraș și jur învîta la producțiunea musicală împreunăată cu dans, ce o arangiază în favorul fondurilor proprii Luni, în 15 Februarie st. n. 1909 (Stretenia) în sala hotelului „Paris” (So-re), Făgăraș. Inceputul precis la 8 seara. Doamnele și Domnișoarele sunt rugate — într-o cât e posibil — a se prezenta numai în costume naționale. Programa e următoarea: 1. Cântări populare românești, esecutate de corul societății „Progresul”, sub conducerea D-lui avocat Dr. *Camil Negrea*. a) Inzădar alerg pământul, de G. Dima b) Hățegana, de T. Popovici. 2. „Garofița”, potpouri național, pentru pian, esecutat de Domnișoara *Zica Boe-rescu*. 3. Solo; a) „E greu să uiți”, Ro-manță, de I. Paschil. b) „Trecui pe lângă o cruce”, Romanță, de I. Paschil, cântate de Doamna *Iulia Modasek* născ. *Toflea*, cu acompaniament de pian, prin D-șoara Z. Boerescu. 4. „Dușmancele”, poezie de G. Coșbuc, declamată de D-șoara *Livia Clotă*. 5. Tablouri viu. (Fantazii). După produc-țiune urmează dans. În pauză se va ese-cuta jocul național „Călușorul”. Ear în sală se va institui un cort țărănesc, unde se vor vinde prăjiturile contribuie de membrele ambelor reuniuni.

Aviz!

Am onoare a aduce la cuno-ștință că *Intrunirea culturală-econo-mică* convocată în Nr. 9 al acestui ziar pe ziua de 2/15 Februarie a. c. în comuna *Vurpăr* se amână, din cauze neprevăzute, pe 15/28 Fe-bruarie (Dumineca I din Păresimi) cu acelaș program.

Sibiu, 9 Februarie n. 1909.

Romul Simu

Delegat al comitetului desp. Sibiu al „Asociațiunii”

Teatru german.

Miercuri: *Dollarprincessin*, operetă.
Joi: *Thür ins Freie*, comedie.

Răceli grele

și tusă se depărtează imediat la luarea ali-nătoare și întăritoarei Emulsiuni a lui SCOTT.

SCOTT

e atât de plăcut la gust, încât toți cari nu pot suporta obicinuita un-soare de ficat iau

Emulsiunea lui SCOTT

cu ușurință și plăcere Afară de aceea

Emulsiunea lui SCOTT conside-rabil mai folositoare. 6 (270) 4-5 al experientelor lui SCOTT.

Prețul sticlei originale cor. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile

Nr. 788/908

[36] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia gr.-or. Cigău, tractul Geoagului, devenit vacant prin penzionarea parohului Eremie Necşa, prin aceasta să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh de clasa III-a sunt cele faşionate la coala B. pentru întregirea dotaţiunii dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiţi aşi aşterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat mai sus, subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în parohie şi ştirea protopresbiterului în vre o Duminică sau sărbătoare, spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăştie, la 17 Ianuarie 1909.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al tractului Geoagiu în conţelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domşa
adm. protopresb.

Nr. 12/909.

[26] 2-3

Concurs.

Devenind vacant postul de învăţător în clasa a II-a dela şcoala confesională gr. or. română din comuna Bod, protopresbiteratul Braşov, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salar fundamental până la 1 Ianuarie 1910 700 cor.

2. Relu de cuartir 100 cor.

3. Jumătate din venitele cantonale 100 cor.

4. Dreptul pentru 4 vite la păşune 50 cor.

Dela 1 Ianuarie 1910 salar conform legii nouă. (Art. XXVII. din 1907).

Alesul învăţător are a instrui singur tinerimea din şcoala de repetiţiune şi va ţinea struna stângă ca cantor bisericesc.

Concursul trebuie să a dovedească purtare morală bună şi au să se prezente în biserică spre a-şi arăta dexteritatea în cântări şi în tipic.

Braşov, 10 Ianuarie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tractului Braşov în conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Voinea
protopop.

Nr. 18-1909.

[27] 3-3

Publicaţiune.

Pentru renovarea şi adaptarea bisericii gr.-ort. din Rîuşor protopresb. Făgăraş, se scrie licitaţiune minuendă pe ziua de 15/28 Februarie a. c. la 2 ore p. m. carea se va ţinea în localul şcoalei noastre confesionale.

Planul şi preliminarul de spese aprobat de Preavenerab. Consistor arhidiecezan cu Nr. 12295 Epitr. din 18/31 Octomvrie 1908, precum şi condiţiunile, se pot vedea la oficiul parohial.

Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare au să depună vadiu 10% în bani gata sau hârtii de valoare, după suma preliminară cu 5000 Coroane. Peatra, cărămida şi năşipul trebuincios, le dă comuna bisericească.

Rîuşor, în 18/31 Ianuarie 1909.

Vincenţiu Grama paroh.

Samoilă Dâmboiu not.
Nicolae Borzea protopop.

Nr. 23/1909.

[25] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia vacantă Sârbi cu filia M.-Bretea de clasa a II-a, protopresbiteratul Iliei, pe temeiul Ven. ordin Consistor al nr. 15.062 Bis. din 23 Decemvrie 1908, prin aceasta să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt cele faşionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concurenţii au aşi înainta suplicile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis şi până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, se pot înfăţişa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a ofia şi cuvânta.

Ilie, la 15 Ianuarie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. ort. rom. al Iliei.

George Oprea
protopop.

Redactor responsabil Teodor V. Păcştian.

CONVOCARE.

Aţionarii băncii populare „Agricola” societate pe acţii în Szászsebes prin aceasta sunt convocaţi la

Adunarea generală de constituire,

care se va ţinea Joi, la 25 Februarie n. 1909 la 1 oră d. a. în sala cea mică dela hotelul la „Leul de aur” din Szászsebes cu următoarea ordine de zi:

1. Constituirea adunării.
2. Constatarea prezenţelor.
3. Constatarea referitoare la subscrierea şi plăţirea acţiilor.
4. Stabilirea statutelor.
5. Deciderea asupra înfiinţării institutului.
6. Alegerea direcţiunii şi a comitetului de supraveghere.
7. Deciderea asupra absolutului fundatorilor.

Szászsebes, la 7 Febr. 1909.

[32] 2-2

Fundatorii.

ad Nr. pp. 96/1909.

[29] 2-2

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învăţători dela şcolile confesionale aparţinătoare acestui tract protopresbiterial, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” şi anume.

1. Bonţida cu salariu anual de 600 cor din repartiţie pe popor şi cuartir liber în edificiul şcoalei.

2. Calian cu salariu anual de 600 cor. din repartiţie pe popor şi cuartir liber în edificiul şcoalei.

3. Sebeşul-mare cu salariu de 262 cor. 72 fil., relu de cuartir 50 cor. ear restul până la suma recerută prin întregire dela stat.

Someşul cald, cu salariu anual de 300 cor. din repartiţie şi venitul, ear restul până la suma recerută, prin întregire dela stat.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, au aşi aşterne suplicile de concurs în termenul sus edificat subscrisului oficiu, fiind în regulă instruite.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. în conţelegere cu comitetele parohiale.

Cluj, 20 Ianuarie 1909.

Taliu Roşescu
protopresbiter.

Nu e necesară reclama.

Fiecare om ştie, că

I. şcoală de vierit, Riomfalvaalui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vite de vie altoite.

Se trimit gratis şi franco cataloage cu ilustraţiuni.

[306] 19-36

expediază sorte curate, sub garanţie, în sortiment bogat, de ani cunoscuta şi solida firmă:

Prima plantatiune de viie de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Medias, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conţine scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţării şi poate deci fiecare posesor de vie a-şi cere informaţiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 22-34

„DACIA”, inst. de credit şi econ., societate pe acţii în Orăştie.

Convocare.

Domnii aţionari ai institutului de credit şi de economii „Dacia”, prin aceasta se convoacă la a

VII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea la 25 Februarie st. n. 1909, la 10 ore a. m. în localul institutului.

Program:

1. Numirea unui notar şi 2 scrutinători;
2. Raportul anual al direcţiunii şi bilanţul anului 1908 şi raportul comitetului de supraveghere;
3. Deciderea asupra rapoartelor, bilanţului şi distribuirii profitului curat;
4. Alegerea unui membru în direcţiune;
5. Eventuale propuneri intrate conform statutelor;
6. Alegerea alor 2 aţionari, pentru verificarea procesului verbal.

Aţionarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală în persoană s'au prin plenipotenţiati, au să depună acţiile şi plenipotenţele la cassa institutului, în înţelesul § lui 20 din statute, cel puţin până în preziua adunării generale.

Orăştie, la 28 Ianuarie 1909.

(37) 1-1

Direcţiunea.**Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1908.**

Activa—Vagyon.		Mérleg számla 1908. December hó 31-én.		Pasiva—Teher.	
	K f				K f
Cassa în num. — Pénztári álladék	5 200.44	Capital social — Részvénytőke	100,000.—		
Efecte publ. — Értékpapír-számla	37 074.69	Fond de rezervă — Tartalék	42,000.—		
Camb. de bancă —		Fond filantropic — Jótékonyalap	56.29		
Váltótárca	507,678.—	Fond de penziuni — Nyugdíjalap	200.—		
după abscr. — lei-		Interese anticipate — Átmenő kamatok	6 771.75		
rás után	2 503.—	Cambii reescomptate — Visszeszámitolt váltók	291,368.—		
Cambii cu acop. hip. — Jelzálogilag biztosított váltók	104,666.—	Depuneri spre fructif. — Betétek	264,752.45		
Izvorul mineral — Ásványforrás	50,367.78	D.v. neridicate — Fel nem vett osztalék	825.—		
Debitori, int. rést. şi trans. de reesc. — Adósok, hátralékos és átmenők	43,370.49	Pro-Diversi — Külféle	1,996.39		
Realităţi — Ingatlanok	15,591.58	Depozit de cassă — Pénztári letét	4,144.02		
Mobiliar — Butorzat	1,968.30	Conturi-curente — Folyószámla hitellezők	41,402.50		
după abscr. — lei-		Profit curat — Tiszta nyereség	16,112.78		
rás után	196.80				
Timbre, proteste şi vadiu ant. — Előlegezet bélyeg, óvás és bálnatpénz	2,999.35				
Conturi-curente — Folyószámla adósok	3,914.35				
	770,134.18				770,134.18

Contul Profit şi Perdere.

Spese—Kiadás.		Nyeresség és Veszteség számla.		Venite—Bevétel.	
	K f				K f
Interese: — Kamatok:		Profit transp. — Nyeresség áhhozat	600.62		
pentru dep. — betétek		Interese: — Kamatok:			
utân	12,963.94	dela cambii cu giranţi —			
ptu cam. reesc. — vissz-		kezesváltó kamata	56,920.36		
leszámitolás utân	22,491.60	dela cambii cu acop. hip.			
ptu conturi-curente —		— jelzál. váltó kamata	9,645.39		
folyószámla-utân	2,682.31	dela efecte publice — értékpapír kamata	114.76		
Spese: — Költségek:			66,680.51		
salarii — fizetések	5,730.—				
chirie — házbér	800.—				
porto — postabér	368.78				
div. spese — külféle	1 490.53				
Contribuţie: — Adó:					
directă — egyenes adó	3,148.—				
de 10% după int. dep. —					
10% tőke kamata adó	1,296.39				
Amortizare: — Leírás:					
din mobilier — bútortárból	196.80				
Profit curat — Tiszta nyereség	16 112.78				
	67,281.13				67,281.13

Orăştie, la 31 Dec. 1908. — Szászváros, 1903. decz. 31-én.

Dr. Muntean m. p.

director-executiv. — vezérigazgató.

Buzdugan m. p.

secretar-contabil. — titkár-könyvelő.

N. Opincar m. p.

Simion Corvin sen. m. p.

Vas. Sintion m. p.

Ioan Ilariu m. p.

Iosif Bogdan m. p.

Revăzut şi aflat în consonanţă cu registrele principale şi auxiliare. — Megvizsgáltattott a fő és mellék könyvekkel egybe hangzóan találtattott.

Orăştie, la 2 Febr. 1909. — Szászváros, 1909. február 2-án.

Ioan Botean m. p.

Constantin Dăncilă m. p.

Ioan Lăzăroiu m. p.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
şi contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 1-40

Editura şi tiparul tipografiei arhidiecezane.